Ypoκ, №25

Префіксально-суфіксальний спосіб творення

Мета: удосконалювати вміння визначати твірну основу та спосіб словотворення; добирати спільнокореневі слова; розвивати зв'язне мовлення (усне та письмове) та творчі здібності; обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Емоційне налаштування

Всіх до класу вже скликає Голосистий наш дзвінок, І ми радо поспішаєм На цікавий наш... урок.

Психологічна настанова на урок. Вправа «Самоналаштування»

Відчуймо себе часточками колективу, краю, держави, Всесвіту і скажімо:

Я зможу сьогодні добре працювати на уроці!

Повідомлення теми уроку

❖ Сьогодні на уроці ми продовжуємо вправлятися у способах словотворення та попрацюємо з префіксально-суфіксальним способом.

Запишіть сьогоднішню дату

Киасна робота

BCIM

- ✓ Усі слова написано правильно: прилуцький, хотинський, запорізький. **√** Так.
- ✓ Тернопільський, ташанський, книжиський – написано без помилок. ✓ Ні, княжицький.

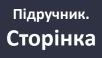
Робота із підручником «Українська мова» Н. Голуб та ін., с. 41-43.

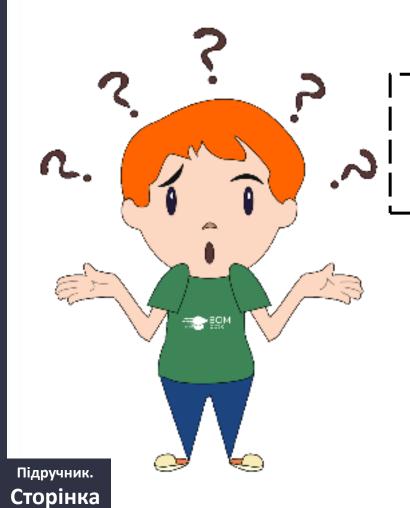
Слово дня

Пригадуємо

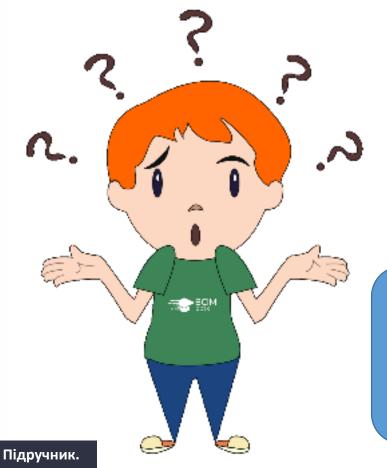

Якого значення надають словам префікси і суфікси?

Шукаємо відповіді на запитання:

- 1. Чи багато слів у мові, утворених префіксально-суфіксальним способом?
- 2. У чому полягають особливості характеру українців?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Сторінка

Закодуйте слова, використовуючи поданий цифровий код: 1 — префікс, 2 — корінь, 3 — суфікс, 4 — закінчення

Віддавна, незалежність, український, переробити, досягнення, праліс.

Віддавна - 123, незалежність - 112334, український - 234, переробити - 1233, досягнення - 234, праліс — 124.

Вправа

95

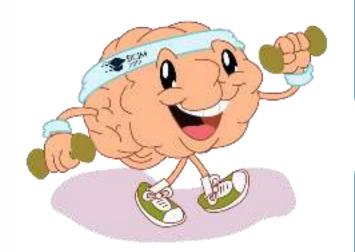
підручник. **Сторінка**

41

Установіть твірну основу й визначте, за допомогою яких словотворчих засобів утворені слова

Безпілотник, навушник, передгір'я, перенісся, затінок, Придніпров'я, Закарпаття.

Безпілотник - пілот, навушник - вухо, передгір'я - гора, перенісся - ніс, затінок - тінь, Придніпров'я - Дніпро, Закарпаття - Карпати.

96

підручник. **Сторінка**

41

Прочитайте текст. Визначте його основну думку. Випишіть із тексту слова, що відповідають схемам

префікс + корінь + суфікс + закінчення; корінь + суфікс + закінчення; корінь + закінчення; корінь + суфікс

97

підручник. Сторінка **41-42**

Добра доля колись прийшла до українця з поля. Степ, його прямота, простір і воля в українській душі шляхетні прагнення. У кожному з українців є частка Григорія Сковороди, Байди, Ґонти, Залізняка. Тхня козацька слава в пам'яті й сучасних українців, які нерідко вважають, що, коли на плечах міцно тримається голова, то до неї не зайвою буде й булава. Степовий обшир — це небесна зоряна безмежність і курна земна далечінь, протяжність і паріння, м'якість і гнучкість.

Прочитайте текст. Визначте його основну думку. Випишіть із тексту слова, що відповідають схемам

префікс + корінь + суфікс + закінчення; корінь + суфікс + закінчення; корінь + закінчення; корінь + суфікс

Вправа

97

підручник. Сторінка 41-42

Поетичність, ліризм, душевність, схильність до споглядальності та глибокодумності, за визнанням більшості гостей-чужинців, притаманні саме українському національному характеру. Приємно дивували мандрівників в усі часи оптимізм українців, їхній гумор, схильність до жартів і кепкувань.

Які риси характеру ми відкриємо у наших предків, батьків, родичів, у собі? (За В. Супруненком).

Перевір себе

префікс + корінь + суфікс + закінчення: безмежність, протяжність;

корінь + суфікс + закінчення: прямота, українській,

небесна, паріння, гнучкість;

корінь + закінчення: добра, доля;

корінь + суфікс: міцно.

Вправа

97

Дайте відповідь на запитання, поставлене в тексті. Схарактеризуйте основні риси характеру українців.

підручник. Сторінка **41-42**

Доберіть до слів спільнокореневі слова, що належать до різних частин мови, запишіть їх, визначте спосіб творення

Вправа

98

підручник. **Сторінка**

42

I група: малюнок, біг; II група: правда, день.

Малюнок – малювати (суфіксальний), намальований (префіксально-суфіксальний).

Біг – бігати (суфіксальний), біговий (суфіксальний), бігун (суфіксальний).

Правда — виправдати (префіксально-суфіксальний), правдивий (суфіксальний), правдивість (суфіксальний), правдиво (суфіксальний).

День – денний (суфіксальний), днювати (суфіксальний), вдень (префіксальний).

Спишіть, уставляючи потрібну букву. Визначте спосіб творення слів

Пр..бережний, пр..милий, пр..краса, пр..кордоння, пр..морський, пр..землити, пр..морозити, ..варити, ..фотографувати, бе..аварійний, бе..суфіксний, бе..барвний.

99

підручник. Сторінка

42

Перевір себе

Вправа **99**

Підручник. Сторінка

Прибережний (префіксально-суфіксальний), премилий (префіксальний), прикраса (префіксальний), прикордоння (префіксальносуфіксальний), приморський (префіксальний), приземлити (префіксально-суфіксальний, приморозити (префіксальний), зварити (префіксальний), сфотографувати (префіксальносуфіксальний), безаварійний (префіксальний), безсуфіксний (префіксальний), безбарвний (префіксальний).

Робота в групах. Складіть слова. Запропонуйте свій варіант подібного завдання

1. Префікс такий, як у слові наднормовий; корінь — як у слові запланований, суфікс — як у слові зимовий, закінчення — як у слові холодний.

Надплановий.

2. Префікс такий, як у слові упізнати, корінь — як у слові гора; суфікс — як у слові вночі.

Угорі.

підручник. Сторінка

Робота в групах. Складіть слова. Запропонуйте свій варіант подібного завдання

3. Префікс такий, як у слові міжміський, корінь — як у слові континенти, суфікс — як у слові розвивальний, закінчення — як у слові старий.

Міжконтинентальний.

Підручник. **Сторінка**

42

Вправа «Мікрофон»

- Що нового ви дізналися сьогодні?
- Які почуття викликала у вас тема уроку?
- Чи на всі запитання ви одержали вичерпну відповідь?
- Що було найважливішим на уроці?
- Чим префіксально-суфіксальний спосіб відрізняється від префіксального?
- Назвіть 3-4 слова, що визначають суть цього уроку і ваші досягнення.

Рефлексія «Імбирний настрій». Обери емотикон, який відповідає твоєму настрою в кінці уроку

Я з усім упорався

Було складно та

нічого не зрозуміло

Мене урок розлютив

Я дуже втомився

Більше сміху ніж навчання

Чекаю наступний урок

Домашне завдання

Виконайте вправу 101, на вибір І, ІІ або III.

Короткий запис у щоденник с. 43 впр.101, на вибір.